

**** Απόσπασμα από γραπτή εισήγηση στη ΒΟΥΛΗ του γενικού εισηγητή ΣΥΡΙΖΑ Γιάννη Δραγασάκη για τον Προϋπολογισμό έτους 2007, η οποία κατατέθηκε την 1/12/2006.**

Η «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ»

Γ2 Τα χαρακτηριστικά της "ισχυρής ανάπτυξης"

Η ΝΔ αποδίδει την "ισχυρή ανάπτυξη" στην πολιτική της. Αλλά, όπως είδαμε, ανάλογη ή και ισχυρότερη ανάπτυξη είχαμε και επί κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Το ΠΑΣΟΚ πάλι προέβλεπε την κατάρρευση της οικονομίας, επειδή το ίδιο έχασε τις εκλογές. Όμως, η "ισχυρή ανάπτυξη" συνεχίστηκε και επί ΝΔ.

Σε τι συνίσταται λοιπόν αυτή η «ισχυρή ανάπτυξη»; Ποιες οι βαθύτερες και «υπερκομματικές», προωθητικές δυνάμεις της; Και ποιες οι προοπτικές της;

Το πρώτο βασικό χαρακτηριστικό της ανάπτυξης των τελευταίων δέκα ετών είναι η αυξανόμενη εξάρτησή της από το δανεισμό και, σε μειωμένο αλλά σημαντικό ακόμη βαθμό, από τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Όπως δείχνει Ο πίνακας Γ3. (βλ. στις επόμενες σελίδες) η συνολική εξάρτηση της αύξησης του ΑΕΠ από την αύξηση του δανεισμού έχει πάρει πρωτοφανείς ιστορικά διαστάσεις: για κάθε 1 ευρώ προσαύξησης του ΑΕΠ ο δανεισμός προσαυξάνεται κατά 2,5 ευρώ. Η αύξηση του ΑΕΠ, συνεπώς, είναι σε άμεση εξάρτηση από την αύξηση του δανεισμού των νοικοκυριών, αλλά και των επιχειρήσεων και του κράτους. Από την άποψη του παράγοντα αυτού μπορεί να συνεχίζεται όσο θα μπορεί να συνεχίζεται ο δανεισμός. Όμως, οι δαπάνες εξυπηρέτησης των παρελθόντων δανείων θα λειτουργούν ολοένα και περισσότερο ως περιοριστικός παράγοντας τόσο της κατανάλωσης όσο και της αποταμίευσης, άρα και των επενδύσεων. Άρα, ό,τι σήμερα πυροδοτεί την κατανάλωση και την ανάπτυξη, «αύριο» θα λειτουργεί ως περιορισμός της.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό της συντελούμενης ανάπτυξης είναι η μεγάλη εξάρτησή της από εισαγωγές τόσο εμπορευμάτων και υπηρεσιών όσο και ξένων κεφαλαίων για την κάλυψη του ελλείμματος των εξωτερικών συναλλαγών.

Παρόλο που το έλλειμμα αυτό έχει εκτιναχθεί και απειλεί να ξεπεράσει το 10% του ΑΕΠ, η «ισχυρή ανάπτυξη», μπορεί να συνεχίζεται εφόσον εισρέουν ξένα κερδοσκοπικά κεφάλαια για να το καλύπτουν. Όμως τα κεφάλαια αυτά, αφ' ενός απαιτούν ολοένα και υψηλότερα μερίσματα, «υπεραξίες» και ιδιωτικοποιήσεις. Αφού, για τα κεφάλαια αυτά, «επένδυση» είναι η εξαγορά έτοιμων επιχειρήσεων και όχι η δημιουργία νέων. Η συνέχιση, λοιπόν, αυτής της ισχυρής ανάπτυξης σημαίνει συνέχιση και ένταση της πίεσης στους μισθούς, στα εργασιακά δικαιώματα, εκποίηση δημόσιας περιουσίας και αφελληνισμό της οικονομίας. Πέραν του ότι και αυτή η διαδικασία έχει όρια, όσο συνεχίζεται, αυξάνει η υπερχρέωση της οικονομίας και η εκροή πόρων με τη μορφή τόκων κερδών και μερισμάτων.

Ό,τι, λοιπόν, και στην περίπτωση αυτή, λειτουργεί αρχικά ως «προωθητικός παράγοντας», μεταλλάσσεται σε παράγοντα κρίσης της, ακόμη και για λόγους εξωγενείς ως προς την ελληνική οικονομία. Μια διεθνής διαταραχή ή κρίση, μπορεί να οδηγήσει σε μαζική έξοδο κεφαλαίων με κίνδυνο η τελευταία να μετασχηματισθεί σε εσωτερική κρίση.

Το τρίτο χαρακτηριστικό της συντελούμενης ανάπτυξης και δείκτης του συνολικού κοινωνικού της αποτελέσματος είναι η διεύρυνση των ανισοτήτων και της φτώχειας. Πέραν της πρόκλησης που συνιστούν στο πεδίο της κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης οι ανισότητες, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν είναι ουδέτερες ως προς τις προοπτικές της ανάπτυξης.

Η αύξηση της ανέχειας και των στερήσεων, σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού, περιορίζει τις δυνατότητες κατανάλωσης και αποταμίευσης καθώς και τη φοροδοτική τους ικανότητα. Καθιστά, για ορισμένα τουλάχιστον από τα τμήματα αυτά, το δανεισμό όρο επιβίωσης και όχι μέσο για τη δημιουργία περιουσιακών στοιχείων. Τέλος, αυξάνει ο αριθμός των ανθρώπων που εξωθούνται στο περιθώριο, παραιτούνται από την αναζήτηση εργασίας, αδυνατούν να κάνουν «σχέδια ζωής», να αναλαμβάνουν οικονομικές πρωτοβουλίες και

κινδύνους, με αποτέλεσμα να περιορίζεται τελικά η «κοινωνική βάση» της οικονομικής ανάπτυξης. Το πρόβλημα είναι τόσο οξύ που ακόμη ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, κ. Ν. Γκαργκάνας, αποδέχεται σήμερα ότι οι ανισότητες και η φτώχεια, στις διαστάσεις που έχουν λάβει, «συνιστούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία και κοινωνία». Και τούτο γιατί "οι πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι θα συνεχιστεί η οικονομική ανάπτυξη πρέπει, για να είναι αποτελεσματικές, να συνοδεύονται από ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής αλληλεγγύης". (βλ. ομιλία στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής 14/11/06).

Άλλο θέμα, βέβαια, ότι πολλές από τις προτάσεις που συχνά διατυπώνει ο κ. Γκαργκάνας, βρίσκονται σε αντίθεση με αυτή την ορθή διαπίστωση.

Τέταρτο δομικό χαρακτηριστικό της ανάπτυξης είναι ότι αυτή γίνεται με επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Η επιβάρυνση αυτή, είναι αποτέλεσμα του συνολικού τρόπου ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων και των κυρίαρχων προτύπων κατανάλωσης.

Ο ενεργοβόρος χαρακτήρας της οικονομίας, η κυριαρχία του ΙΧ επί των μέσων μαζικής μεταφοράς, η απουσία χωροταξικών σχεδιασμών, η χαλαρότητα στην τήρηση των όποιων όρων περιβαλλοντικής προστασίας και η παράδοση των ακτών, των δασών και των δημόσιων εκτάσεων στο κερδοσκοπικό Real Estate συνεισφέρουν στην επιβάρυνση αυτή.

Πέμπτο δομικό χαρακτηριστικό της ανάπτυξης που συντελείται είναι ότι αυτή, όπως διαπιστώσαμε, συνεισφέρει μειούμενα έσοδα στον κρατικό προϋπολογισμό. Έτσι, τα φορολογικά έσοδα, ως ποσοστό του ΑΕΠ, έπεσαν από το 26,5 το 2000 στο 23% το 2006 (βλ. πίνακα 4) εξαιτίας της εκτεταμένης φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Ακόμη κι αν θεωρήσουμε ότι αυτό πρόσκαιρα συμβάλλει στην ανάπτυξη, μακροχρόνια στερεί από τη δημοσιονομική πολιτική τη δυνατότητα να στηρίξει τη συνέχιση της ανάπτυξης και να λειτουργήσει αντικριστικά όταν χρειαστεί.

Αυτά τα χαρακτηριστικά λειτουργούν ως παράγοντες που υπονομεύουν τη μακροχρόνια ανάπτυξη και συνθέτουν μια ορατή ήδη κρίση της βιωσιμότητάς της. Ο υπερδανεισμός, η εισροή κερδοσκοπικών κεφαλαίων, η επιβάρυνση του περιβάλλοντος, η εκτεταμένη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή και η χαμηλή συνεισφορά σε δημόσια έσοδα, ό,τι αρχικά λειτουργεί ως προωθητικός παράγοντας, μετεξελίσσεται στη συνέχεια στο αντίθετό του, δηλαδή σε παράγοντα κρίσης, γεγονός που δείχνει τη βαθύτατη χρεοκοπία της ακολουθούμενης νεοφιλελεύθερης πολιτικής τόσο στο πεδίο της κοινωνικής δικαιοσύνης όσο και σε εκείνο της οικονομικής αποτελεσματικότητας από τη σκοπιά του γενικότερου δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος.

Πριν όμως αναφερθούμε στις πολιτικές προκλήσεις που θέτουν οι εξελίξεις αυτές, κρίνουμε αναγκαίο να τεκμηριώσουμε ορισμένες από τις βασικές μας διαπιστώσεις.

Γ3 Ο Υπερδανεισμός

Η Κυβέρνηση, δια του υπουργού της κ. Αλογοσκούφη, αποπειράθηκε κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού στην Επιτροπή της Βουλής, να διασκεδάσει τις εντυπώσεις ως προς τον υπερδανεισμό των νοικοκυριών και την σε μεγάλο βαθμό εξάρτηση της αύξησης του ΑΕΠ από την κατανάλωση και τον δανεισμό, αρνούμενος ουσιαστικά ότι ο τελευταίος συνιστά πρόβλημα. Η Τράπεζα της Ελλάδος αντιθέτως εκτιμά ότι «η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης στηρίχθηκε στην πιστωτική επέκταση» σ' ένα ποσοστό που υπερβαίνει το 50% (ενδιάμεση έκθεση, Οκτ. 2006, σελ. 116).

Σύμφωνα επίσης με μελέτη της Εθνικής Τράπεζας, ο δανεισμός των νοικοκυριών, ως ποσοστό του ΑΕΠ, από 17% το 2000 έφτασε το 37% το 2005 με τάσεις ισχυρής περαιτέρω αύξησης. (βλ. Greece: Economic & Market Analysis August 2006).

Σύμφωνα, τέλος, με έρευνα της ICAP το 28% των νοικοκυριών δεν ισοσκελίζει τους οικογενειακούς του προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να καταφεύγει στο δανεισμό ή στην πώληση περιουσιακών στοιχείων, εφόσον διαθέτει. (βλ. Αυγή 16.7.06). Αυτό δείχνει ότι ο δανεισμός, για μερίδα του πληθυσμού, που ίσως είναι ακόμη μικρή αλλά είναι υπαρκτή, αποτελεί μέσο επιβίωσης και όχι αύξησης των περιουσιακών του στοιχείων.

Επίσης, σύμφωνα με την ίδια μελέτη της Εθνικής Τράπεζας, η δαπάνη για την εξυπηρέτηση παλαιότερων δανείων αυξάνει, ως ποσοστό του ΑΕΠ, από 3,1% το 2000 σε 5,3% το 2005 και σε 6,3% το 2007 (πρόβλεψη), με αποτέλεσμα τη βαθμιαία μείωση της αποταμίευσης, που, ως ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματος, μειώθηκε από 12% το 1999 σε 7,2% το 2005.

Συνολικά, ο δανεισμός των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και του κράτους έχει πάρει πρωτοφανείς διαστάσεις. Για κάθε προσαύξηση του ΑΕΠ κατά 1 €, ο δανεισμός αυξάνει κατά 2,5 €, όπως δείχνει ο πίνακας Γ3.

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ3
ΒΑΘΜΟΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΕΠ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΕΟΣ

ΕΤΟΣ	ΑΥΞΗΣΗ ΑΕΠ εκ. €	ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ			Λόγος αύξησης ΑΕΠ προς αύξηση δανεισμού
		Επιχειρήσεων και νοικοκυριών	Κεντρικής Κυβέρνησης	Άθροισμα	
2001	9.409	14.697	12.230	23.927	2,8
2002	9.323	12.483	10.004	22.487	2,4
2003	12.796	14.668	16.548	31.216	2,4
2004	14.124	16.023	18.854	34.877	2,4
2005	12.876	19.779	14.184	33.963	2,6

Πηγές: Χρέος επιχειρήσεων και νοικοκυριών, Τράπεζα της Ελλάδος. Αύξηση ΑΕΠ και χρέους Κεντρικής Κυβέρνησης, εισηγητικές εκθέσεις για τον προϋπολογισμό αντίστοιχων ετών.

Το γεγονός αυτό δείχνει αύξηση της εξάρτησης της κατανάλωσης και της ανάπτυξης από το δανεισμό και έχει ως συνέπεια τη δέσμευση ενός, ολοένα και μεγαλύτερου, μέρους των μελλοντικών εισοδημάτων στην εξυπηρέτηση παρελθόντων δανείων. Η εξέλιξη αυτή, αυξάνει την αστάθεια της οικονομίας και τους κινδύνους κρίσης της ίδιας, στο βαθμό που ο δανεισμός δε γίνεται για επενδυτικούς σκοπούς ούτε δημιουργεί μελλοντικά εισοδήματα. Σε κάθε περίπτωση, συνιστά έναν μηχανισμό αναδιανομής των εισοδημάτων και του πλούτου υπέρ των δανειστών.

.....

ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. Το Δημοσιονομικό πρόβλημα δεν είναι αυτόνομο. Είναι μέρος του αναπτυξιακού προβλήματος. Έχει τις ρίζες του στον τρόπο ανάπτυξης της οικονομίας. Ο τρόπος που γίνεται η ανάπτυξη και ασκείται η οικονομική δραστηριότητα κατασπαταλά το φυσικό και το κοινωνικό κεφάλαιο, διευρύνει τις ανισότητες και τη φτώχεια. Με τον τρόπο αυτό αυξάνονται, με ραγδαίους ρυθμούς, οι ανάγκες που πρέπει να ικανοποιηθούν, εκ των υστέρων, από τη δημοσιονομική πολιτική.
Η αντιμετώπιση συνεπώς του δημοσιονομικού προβλήματος απαιτεί την αλλαγή του αναπτυξιακού και του κοινωνικού προτύπου, πρωτογενή σύνδεση της ανάπτυξης με οικολογικές και κοινωνικές δεσμεύσεις, έτσι ώστε οι ανισότητες, η φτώχεια και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος να περιοριστούν στη ρίζα τους, στη φάση της δημιουργίας τους και να μην επιβαρύνουν υπέρογκα τη δημόσια πολιτική.
2. Το Δημοσιονομικό πρόβλημα, όμως, είναι, σε σημαντικό βαθμό, πρόβλημα εσόδων. Η οικονομική ανάπτυξη δε συνεισφέρει τα αναγκαία δημόσια έσοδα λόγω της εκτεταμένης φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής. Έτσι, το κοινωνικό πλεόνασμα γίνεται δημόσιο έλλειμμα και τελικά δημόσιο χρέος. Η αντιμετώπιση, συνεπώς, του Δημοσιονομικού προβλήματος απαιτεί τη μεγαλύτερη συμβολή της ανάπτυξης στα δημόσια έσοδα. Η μείωση των φορολογικών εσόδων, ως ποσοστό του ΑΕΠ, υπό

συνθήκες ισχυρής αύξησης του ΑΕΠ, οδηγεί σε δημοσιονομικό αδιέξοδο και σε κοινωνική κρίση.

Η αναπόφευκτη, συνεπώς, αύξηση των φορολογικών εσόδων πρέπει να πάρει τη μορφή ενός σχεδίου φορολογικής μεταρρύθμισης, η οποία να εγγυάται ότι η αύξηση των εσόδων α) θα γίνει με τρόπο που θα μειώνει τις ανισότητες σε ό,τι αφορά την κατανομή τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων φόρων και β) θα συνδυασθεί, με δεσμευτικό τρόπο, με την αύξηση των δαπανών στους κοινωνικούς τομείς και τη βελτίωση των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών.

Στην κατεύθυνση αυτή, είναι αναγκαία και η επαναξιολόγηση όλων των φοροελαφρύνσεων και φοροαπαλλαγών που θεσπίστηκαν πρόσφατα υπέρ της εκκλησίας και άλλων κοινωνικών ομάδων.

Το πάγωμα των εξοπλισμών, ο έλεγχος της κοινωνικής αποτελεσματικότητας όλων των δημοσίων δαπανών, η διαφάνεια και η εισαγωγή του προγραμματισμού στη δημοσιονομική διαχείριση μπορούν να συμβάλλουν, από την πλευρά των δαπανών, στην αντιμετώπιση του Δημοσιονομικού προβλήματος.

3. Σε πιο μακροχρόνιο ορίζοντα, η αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος και της δυναμικής του Δημόσιου Χρέους, απαιτούν την αντιμετώπιση του προβλήματος της κοινωνικής ασφάλισης με βάση την αρχή της καθολικότητας, της αλληλεγγύης και του δημόσιου χαρακτήρα του ασφαλιστικού συστήματος.

Η επίλυση του προβλήματος αυτού δεν μπορεί να αφεθεί στην προσδοκία (της κυβέρνησης) για επίτευξη, μετά το 2012, πλεονασματικών προϋπολογισμών και μείωση, μέσω αυτών, του Δημόσιου χρέους. Ο στόχος αυτός, με τα σημερινά δεδομένα, είναι ανέφικτος και αν επιτευχθεί μέσω της συμπίεσης των δημόσιων δαπανών, θα έχει τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Ούτε μπορεί, το πρόβλημα αυτό, να αντιμετωπισθεί με το βαθμιαίο "ροκάνισμα" των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των νέων ασφαλισμένων ή με ένα συνδυασμό αυτών των δύο στρατηγικών, που φαίνεται να αποτελεί την επιλογή της κυβέρνησης.

Πέρα από την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής, τη μείωση της ανεργίας και την πάταξη της ανασφάλιστης εργασίας, την ενσωμάτωση των μεταναστών, που πρέπει να καταστούν άμεσοι, επείγοντες και δεσμευτικοί στόχοι της πολιτικής, είναι αναγκαία η δημιουργία ενός αποθεματικού πόρου για το μέλλον και μια μακροχρόνια στρατηγική για την αντιστροφή των αρνητικών δημογραφικών τάσεων.

Οι αρνητικές όψεις των δημογραφικών αλλαγών και η λεγόμενη «γήρανση του πληθυσμού» δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται παθητικά ως να είναι ένα «φυσικό φαινόμενο». Μπορούν να ελεγχθούν και να αντιστραφούν με μακροχρόνιες στρατηγικές.

Στο μέρος που η λεγόμενη «γήρανση του πληθυσμού» συνιστά ένα πραγματικό πρόβλημα, η αντιμετώπισή του πρέπει να γίνει όχι με την καταστροφή αλλά με την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Μια κοινωνία που γερνά μπορεί και να ξαναγιώσει αν το θέσει ως στόχο και τον υπηρετήσει με συνέπεια.

Πολιτικές στήριξης για τα παιδιά, τα νέα ζευγάρια, τις μητέρες, αύξηση των κατώτατων μισθών, διεύρυνση της απασχόλησης, μείωση του εργασιακού χρόνου και επαναρύθμιση της εργασιακών σχέσεων, με σεβασμό στις ανάγκες των εργαζομένων ως γονέων και ως πολιτών, έχει αποδειχθεί ότι έχουν θετική συμβολή στην επίτευξη του στόχου αυτού.

Τέλος η στήριξη, και η διεύρυνση των δημοσίων και συλλογικών αγαθών και υποδομών, είναι θεμέλιο μιας κοινωνίας συνοχής και αλληλεγγύης και συνιστά καθοριστικό παράγοντα για τον πρωτογενή περιορισμό της φτώχειας, των ανισοτήτων, και της κοινωνικής ανασφάλειας.

Προτείνουμε, με ειδικό νόμο να καθορισθούν τα δημόσια και συλλογικά αγαθά που θα αποκλεισθούν από την άμεση ή έμμεση ιδιωτικοποίηση ή εμπορευματοποίηση και θα διασφαλίζεται η ελεύθερη πρόσβαση σ' αυτά σε όσες και όσους τα έχουν ανάγκη.

4. Από την άλλη πλευρά, η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να έχει σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη, την αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας. Αυτό, επιβάλλει την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου του προϋπολογισμού και, ειδικότερα, αύξηση των δημόσιων επενδύσεων, των κοινωνικών δαπανών και του αναδιανεμητικού ρόλου του υπέρ των οικονομικά αδυνάτων.

Η μετάθεση του αναπτυξιακού ρόλου του προϋπολογισμού από το πεδίο των δημοσίων επενδύσεων και των κοινωνικών δαπανών σ' εκείνο της φορολογίας, που επιχειρεί η κυβέρνηση, είναι αδιέξοδη. Σε ό,τι αφορά την κατανάλωση, η οποία μείωση της άμεσης φορολογίας (π.χ. με την αύξηση του αφορολόγητου ορίου) αντισταθμίζεται από την αύξηση της έμμεσης. Σε ό,τι αφορά τη μείωση της φορολογίας των κερδών και των μερισμάτων, αυτή, δεν ενισχύει τις επενδύσεις, αλλά κάνει ακόμη πιο άνιση την κατανομή των φορολογικών βαρών και αναπαράγει το δημόσιο έλλειμμα.

5. Η κυβέρνηση της Ν.Δ. επιδιώκει να εγκαθιδρύσει παντού το μονοπώλιο του "ιδιωτικού", ως μια νέα μοναρχία. Τίποτα πλέον δεν εξαιρείται ρητά από την άμεση ή έμμεση ιδιωτικοποίηση, πέραν της εθνικής άμυνας και της δικαιοσύνης. Το ιδιωτικό (κεφάλαιο) όμως και οι αγορές, είναι επιλεκτικές από τη φύση τους. Επεκτείνονται επιλεκτικά και αποσπασματικά μόνον εκεί όπου υπάρχουν δυνατότητες κέρδους. Καλύπτουν ανάγκες μόνον όσων διαθέτουν υψηλή αγοραστική δύναμη. Δεν μπορούν, επομένως, να ικανοποιήσουν καθολικές ανάγκες. Αλλά και στους τομείς στους οποίους έχουν ήδη δημιουργηθεί από δημόσιους φορείς εθνικά δίκτυα, η ιδιωτικοποίηση δεν εξασφαλίζει την ομαλή συντήρηση, ανανέωση ή επέκτασή τους, που όπως δείχνει και η εμπειρία άλλων χωρών. Η επέκταση του μονοπωλίου του «ιδιωτικού» οδηγεί διεύρυνση των κοινωνικών αλλά και των περιφερειακών ανισοτήτων, υποβαθμίζει ή και συνθλίβει τα δημόσια και συλλογικά αγαθά. Η μονοκρατορία του "ιδιωτικού" καθιστά την κοινωνία ανίσχυρη απέναντι στους εκβιασμούς του όπως ήδη συμβαίνει στην ακτοπλοΐα όπου οι εφοπλιστές εκβιάζουν νέα προνόμια προκειμένου να δρομολογήσουν πλοία στις άγονες γραμμές. Οι ιδιωτικοποιήσεις συνεπώς από τη μια στερούν το κράτος και τα μερίσματα εφόσον αφορούν σε κερδοφόρες επιχειρήσεις και από την άλλη αυξάνουν το δημοσιονομικό κόστος των επιδοτήσεων προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις για να εκτελούν δημόσιες υπηρεσίες. Η αντιμετώπιση επομένως τόσο του δημοσιονομικού όσο και του αναπτυξιακού προβλήματος επιβάλλει μια διαφορετική πολιτική που θα αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες περιλαμβανομένων και εκείνων των δημοσίων επιχειρήσεων, των δημοτικών, των συνεταιρισμών, των εταιρειών ειδικού κοινωνικού σκοπού. Για τις υφιστάμενες ΔΕΚΟ, αντί της ιδιωτικοποίησής τους προτείνουμε την εφαρμογή προγραμμάτων εκσυγχρονισμού και ανάπτυξής τους, μέσω και διεθνών συνεργασιών, όπου αυτό είναι αναγκαίο. Στο χώρο της ακτοπλοΐας προτείνουμε τη δημιουργία Δημόσιου φορέα παροχής ακτοπλοϊκών υπηρεσιών.
6. Κρίσιμος παράγοντας για την οικονομική ανάπτυξη αλλά και για τη ζωή μιας κοινωνίας είναι ο χρηματοπιστωτικός τομέας. Οι τράπεζες δεν είναι κοινές επιχειρήσεις και ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν ένα ένας ακόμη κλάδος οικονομικής δραστηριότητας. Μέσω αυτού επιτελείται μια **κρίσιμη κοινωνική λειτουργία** που έχει να κάνει με τον έλεγχο της αποταμίευσης της κοινωνίας, την κατανομή των πιστώσεων, τους όρους δανεισμού και τις σχέσεις δανειστών – δανειζομένων. Με την ιδιωτικοποίηση, αυτή η κοινωνική λειτουργία αποσπάται από την κοινωνία, ασκείται υπέρ των μετόχων των Τραπεζών και όχι με κριτήριο τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Οι πιστώσεις κατευθύνονται εκεί που εξασφαλίζονται γρήγορα και υψηλά κέρδη. Μακροχρόνιες επενδύσεις, επενδύσεις υψηλού κινδύνου ή και χαμηλής απόδοσης, αν και κοινωνικά αναγκαίες, δεν είναι στις προτιμήσεις των Τραπεζών. Η πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων γίνεται δυσκολότερη. Και στο μέτρο που ο δανεισμός συνιστά δικαίωμα, από αυτό αποκλείονται οι φτωχοί, αλλά και όσοι δεν διαθέτουν εισόδημα ή εγγυήσεις που να καλύπτουν τις απαιτήσεις των τραπεζών. Κανένας ανταγωνισμός μεταξύ των ιδιωτικών τραπεζών και κανένας εκ των υστέρων έλεγχος της δράσης τους, όσο αναγκαίος και αν είναι κι αυτός, δεν μπορεί να επανασυνδέσει τη λειτουργία των τραπεζών με τις ανάγκες της κοινωνίας, αφού οι τράπεζες επιλέγουν με τα δικά τους κερδοσκοπικά κριτήρια τις ανάγκες που θα ικανοποιήσουν. Γι' αυτό, πέραν των όποιων ελέγχων ή ρυθμίσεων, είναι αναγκαία η ενίσχυση και διεύρυνση των συνεταιριστικών τραπεζών και η ύπαρξη ενός δημόσιου

χρηματοπιστωτικού τομέα ο οποίος θα λειτουργεί με κριτήρια οικονομικής βιωσιμότητας αλλά θα υπηρετεί την κοινωνία και τις ανάγκες της.

7. Μια νέα μεταρρύθμιση είναι αναγκαία στην αγορά εργασίας, με στόχο τη διεύρυνση της απασχόλησης, την εργασιακή ασφάλεια και την επαναρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, με σεβασμό στις ανάγκες των ανθρώπων για συμμετοχή τους στην κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική και οικογενειακή ζωή.
Η αναγκαία αύξηση του ποσοστού απασχόλησης προϋποθέτει κοινωνικές υποδομές για το παιδί, τους νέους, τη μητέρα, την οικογένεια.
Η μακροχρόνια ανεργία καθιστά αναγκαίες πολιτικές πρόληψης για φθίνουσες περιοχές, κλάδους ή δραστηριότητες, αλλά και προγράμματα κοινωνικής προστασίας που σήμερα είναι ουσιαστικά ανύπαρκτα.
Το δράμα των συμβασιούχων καθιστά αναγκαία τόσο τη μονιμοποίηση όσων επιτελούν πάγιες και διαρκείς ανάγκες όσο και την κατάργηση εντελώς των συμβάσεων ορισμένου χρόνου, τουλάχιστον στο δημόσιο τομέα και την τοπική αυτοδιοίκηση.
Οι σχέσεις κράτους αυτοδιοίκησης πρέπει να μπουν σε νέες βάσεις, με την οικονομική αποτίμηση όλων των αρμοδιοτήτων που έχουν μεταφερθεί στην αυτοδιοίκηση και η όποια αρμοδιότητα δεν πρέπει να μεταφέρεται σ' αυτήν, να συνοδεύεται από την παράλληλη και δεσμευτική μεταφορά πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι από ευρωπαϊκές ή άλλες πηγές που έχουν ημερομηνία λήξης.
Ο περιορισμός της κοινωνικής και της εργασιακής ανασφάλειας, πέραν της εισοδηματικής του διάστασης, είναι πρωτίστως ένα ζήτημα δικαιωμάτων και σεβασμού των δικαιωμάτων αυτών. Οι σχέσεις εργοδότη - εργαζομένου, κράτους – πολίτη, εξουσιαστών και εξουσιαζομένων, έχουν ανατραπεί υπέρ των πρώτων. Η ανάπτυξη της οικονομίας, η συνοχή της κοινωνίας, η ουσιαστικοποίηση της δημοκρατίας, ακόμη και η μακροχρόνια βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας, έχουν σήμερα ως ένα κοινό τους πυρήνα, την αναβάθμιση, τη διεύρυνση και το σεβασμό των δικαιωμάτων στην εργασία, την κοινωνία, τον πολιτισμό, την πολιτική.
8. Όλες οι δημόσιες πολιτικές έχουν ανάγκη αλλαγής, μεταρρύθμισης και αναζωογόνησης. Η στεία ρητορική και η ξύλινη γλώσσα των δήθεν μεταρρυθμίσεων της Ν.Δ., κρύβουν την πραγματική ανάγκη της κοινωνίας, για ένα κύμα πραγματικών μεταρρυθμίσεων που θα εξοπλίζουν και την κοινωνία και τον κάθε άνθρωπο ξεχωριστά απέναντι στις νέες προκλήσεις που δημιουργούν η νέα μεταναστευτική πραγματικότητα, η οικολογική κρίση, οι κλιματολογικές αλλαγές, οι νέες τεχνολογίες, και οι νέες δεξιότητες που αυτές επιβάλλουν, οι νέες διατροφικές και άλλες απειλές στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.
Αυτές οι προκλήσεις δημιουργούν νέες ανάγκες που η ικανοποίησή τους απαιτεί τη μεταρρύθμιση των υφιστάμενων πολιτικών, τη δημιουργία νέων δημόσιων πολιτικών και αλλαγές στα καταναλωτικά και διατροφικά πρότυπα και συνολικά στον τρόπο ζωής. Απαιτούν, οι αλλαγές και οι προκλήσεις αυτές, έναν πολίτη ενημερωμένο και ενεργό, ρυθμιστή, μέσα από τη συλλογική δράση, των εξελίξεων και όχι παθητικό θεατή και τελικά θύμα των εξελίξεων αυτών. Οι μεταρρυθμίσεις που έχει ανάγκη η κοινωνία και για τις οποίες εμείς αγωνιζόμαστε, είναι αυτές που απελευθερώνουν και ενεργοποιούν και όχι εκείνες που παθητικοποιούν και υποδουλώνουν στην εξουσία του χρήματος και των αγορών.
Οι δήθεν μεταρρυθμίσεις της Ν.Δ., και οι συντηρητικές ανατροπές που προετοιμάζονται, πρέπει να ανατραπούν όχι μόνο λόγω του αδιέξοδου χαρακτήρα τους και των αρνητικών τους συνεπειών, αλλά πριν κι απ' αυτό γιατί αποπροσανατολίζουν την κοινωνία και την εμποδίζουν να αναμετρηθεί με τα πραγματικά της προβλήματα και τις πραγματικές της ανάγκες.
9. Το κοινωνικό κράτος, τα συστήματα κοινωνικής προστασίας, η συγκρότηση της δημόσιας διοίκησης, διαμορφώθηκαν στη χώρα μας ιστορικά μ' έναν τρόπο αποσπασματικό, επιδοματικό, και συχνά πελατειακό. Αποτέλεσμα είναι ο κατακερματισμός, η ανάπτυξη εσωτερικών ανισοτήτων και αντιθέσεων, η αναποτελεσματικότητα και η σπατάλη ανθρώπινων και υλικών πόρων.
Είναι ανάγκη να περάσουμε από τα αποσπασματικά μέτρα και τις πελατειακές λογικές σε συγκροτημένες πολιτικές με καθολικές αρχές και διαφανή κριτήρια.

Στο χώρο του Δημοσίου η αποσπασματική επιδοματική πολιτική πρέπει να αντικατασταθεί από ένα νέο ενιαίο μισθολόγιο. Να καταργηθούν όλες οι αδιαφανείς πληρωμές και οι ειδικοί λογαριασμοί και να ενσωματωθούν με διαφανή τρόπο στις αποδοχές των εργαζομένων.

Με βάση την θεσμοθέτηση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη πολιτική για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η παρουσία μεταναστών στη χώρα μας δεν αποτελεί πρόσκαιρο φαινόμενο, αλλά μια νέα μόνιμου χαρακτήρα διάσταση της συγκρότησης και της ταυτότητάς της. Είναι επείγουσα ανάγκη, επομένως, να συγκροτηθεί μια ολοκληρωμένη πολιτική που θα αντιμετωπίζει τους μετανάστες, τις μετανάστριες και τα παιδιά τους ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας σε όλους τους τομείς.

10. Μια νέα αναπτυξιακή και δημοσιονομική στρατηγική είναι συνεπώς για τη χώρα μας αναγκαία, που ως σημείο εκκίνησής της πρέπει να έχει, τη μείωση των ανισοτήτων, την αναδιανομή των εισοδημάτων, την αποκατάσταση και το σεβασμό των δικαιωμάτων, την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής. Γι' αυτή την πολιτική θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε και στη Βουλή και στην κοινωνία.

Η υλοποίηση μιας νέας αναπτυξιακής και δημοσιονομικής πολιτικής απαιτεί έναν προϋπολογισμό διαφανή και αξιόπιστο, με ισχυρό αναπτυξιακό ρόλο, και με αναδιανεμητική υπέρ των οικονομικά αδύνατων λειτουργία. Απαιτεί, τέλος, έναν προϋπολογισμό που να διαθέτει σταθεροποιητικές και αντικυκλικές δυνατότητες, ώστε σε περίπτωση οικονομικής ύφεσης αυτή να μη μετεξελιχθεί σε μακροχρόνια κρίση.

Ο προϋπολογισμός του 2007 δεν επιτελεί καμία απ' αυτές τις λειτουργίες ή τις επιτελεί στην αντίθετη κατεύθυνση. Είναι ένας προϋπολογισμός αδιαφανής και αναξιόπιστος που διευρύνει τις ανισότητες και αποδυναμώνει την αναπτυξιακή προοπτική. Γι' αυτό και τον καταψηφίζουμε.

Ολόκληρη η Εισήγηση για το Προϋπολογισμό του έτους 2007, μπορεί να αναζητηθεί στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.dragasakis.gr/keimeno.php?id=522&eid=you>